

Scrisoare deschisă

Modalitate de prezentare al minorității maghiare încărcată de stereotipuri și prejucții negative

Asociația Mișcarea Angajament Civic este o organizație pentru drepturile omului, astfel nu poate permite să nu își manifeste poziția față de cele prezentate, deasemenea de modul prezentării, a abordării subiectelor în media din ultimele zile în legătură cu „pericolul” regionalizării, a autonomiei locale și în legătură cu faptul că limba maghiară ar putea deveni (sic!) o limbă cu caracter oficial.

Mișcarea Angajament Civic (Civic Engagement Movement/CEMO) este o organizație neguvernamentală fondată de un grup de activiști și intelectuali ferm convinși de necesitatea educației, de advocacy și a susținerii publicului larg pentru a putea induce schimbări semnificative în viața societății. Societatea noastră suferă în continuare de amprenta comunismului îndelungat care a atomizat societatea și a zdrobit oamenii oriunde acest lucru a fost posibil. Misiunea Mișcării Angajament Civic este aceea de a contribui activ și efectiv la încurajarea unei atitudini bazate pe exercitarea drepturilor cetățenești, prin activități de advocacy, educație și dezvoltare comunitară. CEMO este o organizație neguvernamentală înființată pentru promovarea atât a angajamentului civic, cât și a unei cetățenii active bine informate, alături de solidaritate, toleranță și respect pentru diversitate.

Scrisoarea noastră deschisă nu înseamnă că suntem de acord cu inițiativa precum și cu decizia luată de către Consiliul Aleșilor Locali, dimpotrivă, ne distanțăm complet de această decizie, mai mult, organizația noastră a formulat o scrisoare deschisă și la adresa acestei organizații în care am condamnat demersul lor care în accepțiunea noastră nu ajută comunitatea maghiară în practicarea acelor drepturi minoritare și lingvistice care sunt asumate și garantate de către Statul Român.

Este bine știut că una dintre funcțiile pe care presa le are în societatea modernă, aceea de mediu purtător de mesaj și implicit de formator de opinie, ca urmare, aceste criterii sunt transformate într-un vector important în conturarea imaginilor pe care opinia publică le are cu privire la diverse subiecte. Mass-media are un rol major în definirea cadrului în care se desfășoară discursul public. De cele mai multe ori, presa este cea care stabilește termenii în care un discurs public se desfășoară, și, intenționat sau nu, poate promova diverse stereotipuri.

În ceea ce privește prezența în mass media, precum și receptarea imaginii minorității maghiare din ultimele 4-5 zile au fost încărcate cu conotații negative datorită unei decizii – practic nelegale - luate de către un grup de cetățeni aparținând comunității maghiare din România care, neavând sprijinul, nici mandatul necesare pentru a apărea în public cu o declarație oficială, nu reprezintă opinia generală a maghiarimii din țara noastră. Utilizarea stereotipurilor ca o modalitate de prezentare a minorităților naționale reprezintă un mod de asociere și generalizare extrem de simplist, un mod de construcție monotonă și falsă a unei imagini sociale a celor care provin din această comunitate.

Este binecunoscut faptul că media joacă un rol important în procesul de integrare a minorităților etnice. De felul în care aceasta prezintă diverse evenimente ai căror actori principali sunt reprezentanți ai minorităților naționale depinde mesajul transmis opiniei publice și modalitățile prin care publicul larg îi percepe pe etnicii minoritari. Cazurile prezentate de mass media - unele clare și detaliate, altele mai puțin -, stereotipurile și clișeele culturale duc adesea la confirmarea sau întărirea unor prejudecăți deja existente, care pot provoca sau exacerba comportamente exclusive, discriminatorii și rasiste în cadrul societății.

Mișcarea Angajament Civic este ferm convinsă de faptul că prezentarea evenimentelor din ultimele zile în lumina comemorării unui eveniment dintre cele mai importante în istoria maghiarilor de pretutindeni, au contribuit la întărirea acestor prejudecăți, dar au și jignit reprezentanții încuviințați ai etniei maghiare din România, care nu au avut nicio legătură cu expresia sus menționată.

Temele abordate în legătura cu etnia maghiară, fiind subiecte foarte sensibile, cum ar fi regionalizarea țării cerută chiar de UE, folosirea limbii maghiare în diferite instituții și autorități publice în acele zone unde minoritatea maghiară este prezentă într-o anumită proporție, nu au respectat standardele etice și profesionale ale jurnalismului, nici măcar nu au atins standardele jurnalismului mediocru, dat fiind faptul că nu au urmat logica, nici canonul profesiei: prezentarea opiniilor tuturor părților implicate.

Astfel, Televiziunea XXX nu a efectuat o prezentare corectă și nuanțată, ci au transmis și au popularizat exclusiv opiniile unor politicieni și actori publici majoritari de înclinație naționalistă, lăsând deoparte prezentarea punctelor de vedere a persoanelor care ar fi putut reprezenta comunitatea maghiară, cu toate că jurnalismul profesional ar trebui să dea perspective mai complexe și să transmită, să popularizeze întotdeauna chiar și punctele de vedere ale diferitelor grupuri minoritare (religioase, sexuale, și de ce nu, și etnice). Aceste opinii publice practicate de către reprezentanții mass-media, precum și ai invitaților postului de televiziunea XXX, nu numai că împieteză, dar și umilesc, jignesc reprezentanții comunității maghiare care – vrând-nevrând – sunt cetățenii acestei țări.

Doresc să vă reamintesc faptul că în urma conflictelor nefericite care au avut loc în Italia și s-au concentrat împotriva cetățenilor români, ministerul de externe (Cristian Diaconescu) de atunci a declarat următoarele: "Autoritățile de la Roma, printr-o retorică extrem de agresivă și extrem de provocatoare, incită la xenofobie. Vreau să vă spun foarte clar că acest comportament nu este unul european".

În urma acestor conflicte reprezentanții mass-media din România au apărut vehement imaginea cetățenilor români, cerând ca autoritățile, precum și mass-media din Italia să își revizuiască opiniile și să nu mai jignească cetățenii români de pretutindeni. Această reacție a fost corectă, și trebuie să fie de înțeles că nu se pot aplica standarde duble, de aceea imaginea reprezentanților etniei maghiare trebuie să fie respectată în mod egal cu cea a cetățenilor români. În România există șanse egale, dar din păcate în realitate oferirea acestor șanse egale nu este pusă în practică de reprezentanții mass-media, inclusiv de către XXX.

Ceea ce privește „pericolul” ca limba maghiară ar putea deveni (sic!) o limbă având caracter oficial în acele regiuni unde minoritatea maghiară este prezentă într-o proporție însemnată, există deja cadrul legal, reglementări și legi atât interne care garantează drepturile lingvistice (Constituția României, Legea Administrației Publice Locale 215/2001), precum și documente internaționale adoptate, semnate și ratificate de România (LEGEA nr. 282 din 24 octombrie 2007 pentru ratificarea Cartei Europene pentru Limbile Regionale sau Minoritare, adoptată la Strasbourg la 5 Noiembrie 1992, semnată de România la 17 Iulie 1995 și ratificată de România la 29 ianuarie 2008). România nu a fost presată de minoritatea maghiară pentru elaborarea și adoptarea acestor legi și documente, dar totuși acesta a fost un factor important pentru care România s-a putut adera Uniunii Europene și pentru care este considerată exemplu în domeniul protecției minorităților. În aceste circumstanțe ar fi elemental ca idealurile, din păcate, enunțate de aceste legi și documente să devină o realitate, ca multiculturalismul și multilingvismul adevărat să devină un fenomen practicat și practicabil în România de astăzi:

Constituția României Articolul 120:

„(1) Administrația publică din unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile descentralizării, autonomiei locale și deconcentrării serviciilor publice.

(2) În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere semnificativă se asigură folosirea limbii minorității naționale respective în scris și oral în relațiile cu autoritățile administrației publice locale și cu serviciile publice deconcentrate, în

condițiile prevăzute de legea organică.”

Legea Administrației Publice Locale 215/2001:

„ART. 19

În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând minorităților naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, autoritățile administrației publice locale, instituțiile publice aflate în subordinea acestora, precum și serviciile publice deconcentrate asigură folosirea, în raporturile cu aceștia, și a limbii materne, în conformitate cu prevederile Constituției, ale prezentei legi și ale tratatelor internaționale la care România este parte.

Art. 76

(2) În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, în raporturile lor cu autoritățile administrației publice locale, cu aparatul de specialitate și organismele subordonate consiliului local, aceștia se pot adresa, oral sau în scris, și în limba lor maternă și vor primi răspunsul atât în limba română, cât și în limba maternă.

(4) Autoritățile administrației publice locale vor asigura inscripționarea denumirii localităților și a instituțiilor publice de sub autoritatea lor, precum și afișarea anunțurilor de interes public și în limba maternă a cetățenilor aparținând minorității respective, în condițiile prevăzute la alin. (2).”

Carta Europeană pentru Limbile Regionale sau Minoritare, ART. 7, Obiective și principii:

„2. Părțile se angajează să elimine, dacă nu au făcut-o deja, orice distincție, excludere, restricție sau preferință nejustificată referitoare la folosirea unei limbi regionale sau minoritare și având drept scop descurajarea sau punerea în pericol a menținerii ori dezvoltării acesteia. Adoptarea de măsuri speciale în favoarea limbilor regionale sau minoritare, destinate să promoveze egalitatea între vorbitorii acestor limbi și restul populației ori urmărind să țină seama de situațiile lor specifice, nu este considerată ca un act de discriminare față de vorbitorii limbilor mai răspândite.

3. Părțile se angajează să promoveze, prin măsuri corespunzătoare, înțelegerea reciprocă între toate grupurile lingvistice ale țării, îndeosebi acționând în așa fel încât respectul,

înțelegerea și toleranța față de limbile regionale sau minoritare să figureze printre obiectivele educației și instituirii desfășurate în țară, și să încurajeze mijloacele de comunicare în masă să

urmărească același obiectiv.”

(Textul integral al Legii nr. 282 din 24 octombrie 2007 pentru ratificarea Cartei Europene pentru Limbii Regionale sau Minoritare poate fi accesat aici: http://www.edrc.ro/docs/docs/Lege_282.pdf)

Multiculturalismul în Uniunea Europeană (a cărei membru este și țara noastră) implică și multilingvismul, respectarea limbii și culturii fiecărei națiuni membre ale acestei mari familii europene. Multiculturalismul înseamnă respect față de culturile coabitante, toleranță și utilizarea limbii ale diferitelor etnii din comunitatea respectivă, cum ar fi utilizarea limbii maghiare pe lângă cea română, limba oficială a țării, evitând ierarhizarea limbilor și a culturilor. Bilingvismul nu pune în primejdie limba oficială a unei țări, ci este o modalitate de a dezvolta valori umane perene, cum ar fi toleranța și respectul reciproc menit să faciliteze confortul tuturor locuitorilor unei țări democratice. Bilingvismul a fost conceput, elaborat și practicat prima dată în Canada, în Quebec, unde atât comunitatea vorbitoare de limba engleză, cât și cea având ca prima limbă limba franceză coabitează și în prezent tolerant, acesta nu neapărat rezultând, dar categoric contribuind în realizarea și a unei bunăstări economice.

În final, permiteți-ne să vă recomandăm gândurile și idealurile formulate de un politician technocrat respectabil, domnul Leonard Orban, fost Comisar European pentru Multilingvism:

<http://www.youtube.com/watch?v=xzQXjZNAxb8>

Mișcarea Angajament Civic

Persoană de contact: Szigeti Enikő, 0758 924 454